

Kansalaisyhteiskunnan tila kapenee maailmalla – mitä Suomi voi tehdä?

MAAILMAN VÄESTÖSTÄ vain reilu kolme prosenttia asuu maassa, jossa kansalaisyhteiskunta voi toimia vapaasti. 114 maailman valtiossa kansalaisyhteiskunnalla on merkittäviä vaikeuksia ja joka neljännessä tilaa toimia ei käytännössä ole.

Rajoitukset ovat usein julkisten kokoontumisten ja sananvapauden rajoittamista tai järjestörahoituksen kiristämistä. Rajoittaminen voi tarkoittaa myös poliisiratsioita kansalaisjärjestöjen tiloihin tai aktivisteihin kohdistunutta väkivaltaa. Aktivisteja eri puolilla maailmaa on myös kidnapattu ja surmattu.

Korona on kiihdyttänyt trendiä: Freedom House -järjestön mukaan kansalaisyhteiskunnan tila on kaventunut koronan myötä 80 maassa. Suomalaisten järjestöjen on yhä haastavampaa toimia jopa ulkoministeriön kehitysyhteistyön kumppanimaissa.

SUOMALAISET KEHITYSJÄRJESTÖT toimivat yli sadassa maassa. Ne saavuttavat kaikkein vaikeimmissa tilanteissa eläviä ihmisiä. Järjestöt tekevät laadukasta ja pitkäjänteistä työtä köyhyyden vähentämiseksi sekä terveyden, koulutuksen ja tasa-arvon edistämiseksi. Työn keskiössä on kehittyvien maiden omien kansalaisyhteiskuntien vahvistaminen.

Ulkoministeriön riippumattomat arvioinnit osoit-

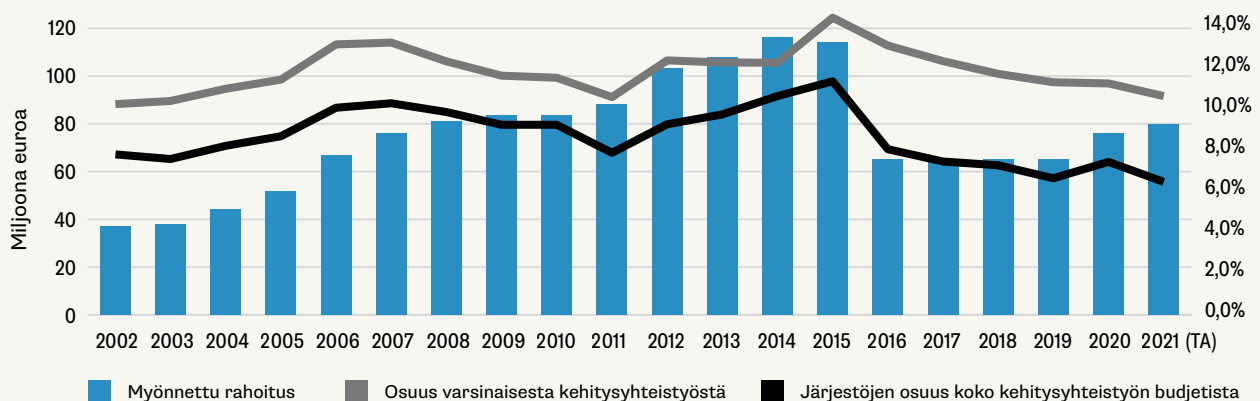
tavat, että ohjelmatukea saavien järjestöjen kehitysyhteistyö ja humanitaarinen apu on tuloksellista ja kustannustehokasta toimintaa, joka vastaa ihmisten tarpeisiin ruohonjuuritasolla.

SUOMESSA JÄRJESTÖJEN rahoitus on tippunut huolimatta kehitysyhteistyörahoituksen kasvusta. Yhä harvempi järjestö saa tukea kehitysyhteistyöhön ja globaalikasvatukseen. Tällä hetkellä järjestöille ohjataan noin 10 prosenttia Suomen varsinaisista kehitysyhteistyövaroista – Fingo katsoo, että määrän tulisi olla 15 prosenttia. Euroissa järjestöjen saama rahoitus on 79 miljoonaa, kun vielä vuonna 2015 luku oli 114 miljoonaa.

Suhteessa kehitysrahoituksen kokonaisuuteen, järjestöjen osuus on laskenut jyrkemmin. Muun kuin varsinaisen kehitysyhteistyön osuus Suomen kehitysyhteistyön rahoituksesta on noussut systemaattisesti vuodesta 2015. Tähän lasketaan esimerkiksi kehitysyhteistyön finanssisijoituksia ja pakolaisten vastaanotokuluja.

Järjestörahoitus on vastatuulella myös kansainvälisesti. Vaikka EU ja sen jäsenmaat yhdessä rahoittavat yli puolet maailman kehitysyhteistyöstä, niiden tuki kansalaisyhteiskunnan tukemiseen on ollut vain kolme prosenttia kehitysyhteistyöstä.

Järjestöjen kehitysyhteistyörahoitus 2002–2021

Mitä Suomen pitäisi tehdä?

- Suomen tulee kanavoidsa 15 prosenttia varsinaisesta kehitysyhteistyön rahoituksesta kansalaisjärjestöjen tekemään kansalaisyhteiskunnan tilaan vahvistamaan toimintaan (budjettimomentti 24.30.66).
- Suomen tulee myös vaikuttaa siihen, että Euroopan unioni kanavoi 15 prosenttia kehitysyhteistyörahoituksesta kansalaisyhteiskunnan tukemiseen.
- Kansalaisyhteiskunta on moniääninen ja monipuolinen – ja silti jokaisella on paikkansa. Viime vuosina pienemmät järjestöt ovat saaneet yhä harvemmin tukea. Yhteistyötä tulee voida tehdä monella rintamalla eri kokoisten kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa.
- Paikallisen yhteistyön määrärahasta (PYM) tulee pitää kiinni ja sen osuutta kasvattaa. Suomen tulee aktiivisesti ajaa rahoitusmahdollisuuksien lisäämistä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntien toimijoiden omaehtoiseen toimintaan. Muut Pohjoismaat tukevat suoraan kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoita Suomea merkittävästi enemmän (OECD 2019).
- Suomen tulee tukea kansalaisyhteiskuntien vapautta ja kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä osana ulko- ja kehityspolitiikkaa.
- Kansalaisyhteiskunnan tilaa tulee puolustaa Suomen virallisissa linjauksissa, strategioissa sekä julkisissa ulostuloissa.

Kansalaisyhteiskunta = Voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä, yhteisöjä, tutkimuslaitoksia ja sosiaalisia liikkeitä, jotka toimivat yhteisten tavoitteiden puolesta. Kansalaisyhteiskunnalla on merkittävä rooli demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja kestävä kehityksen toteutumisessa.

Järjestöjen ja niiden kumppanien tuloksia vuodelta 2019:

194 000

lasta sai perusasteen koulutusta Kirkon Ulkomaanavun ja sen kumppanien hätäavun kautta.

49 000

ihmistä sai tietoa silpomisperinteen vaaroista Solidaarisuuden ja sen paikallisten kumppanien kautta.

100 000

vammaisjärjestöjen jäsentä sai tietoja oikeuksistaan ja niiden edistämisestä Vammaiskumppanuuden työn ansiosta.

Järjestöt tekivät vaikuttamistyön aloitteita ja tukivat yhteisöjen johtamia prosesseja, joissa vahvistettiin kansalaisten mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon ja puututtiin ihmisoikeusloukkauksiin.